

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2023. GODINE

Razred ili kategorija natjecanja: A kategorija strukovnih i umjetničkih škola

Zaporka   _____

Broj postignutih bodova _____ / 50

Potpis članova Županijskoga povjerenstva

1. _____

2. _____

Potpis članova Županijskoga povjerenstva koji su vrednovali odgovore:

_____

Mjesto i nadnevak: _____

Zadatke rješavaj prema uputi ispred svake skupine zadataka.

Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta.

Odgovori se upisuju kemijskom olovkom plavom tintom koja se ne briše. Ako se upotrebljava obična olovka ili kemijska crvene ili koje druge boje tinte (osim plave), učenik će se diskvalificirati. Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika, posebice treba poštovati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena. Za pisanje geografskih imena u ispitima i praktičnim radovima primjenjuju se rješenja iz *Hrvatskoga pravopisa* Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (2013.).

Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino je u zadatcima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena uporaba čitljivo napisanoga velikog tiskanog slova.

Tijekom pisanja ispita ne smije se koristiti ničim osim navedenim priborom za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelj ne smiju kod sebe (na sebi, ispod sebe, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji nabilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilnu provedbu natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita.

Tijekom pisanja ispita natjecatelj se može koristiti papirom formata A4 koji mu dodjeljuje Županijsko povjerenstvo i ovjerenim pečatom škole. Nakon završetka pisanja taj se papir predaje Županijskomu povjerenstvu i čuva s drugom dokumentacijom natjecatelja.

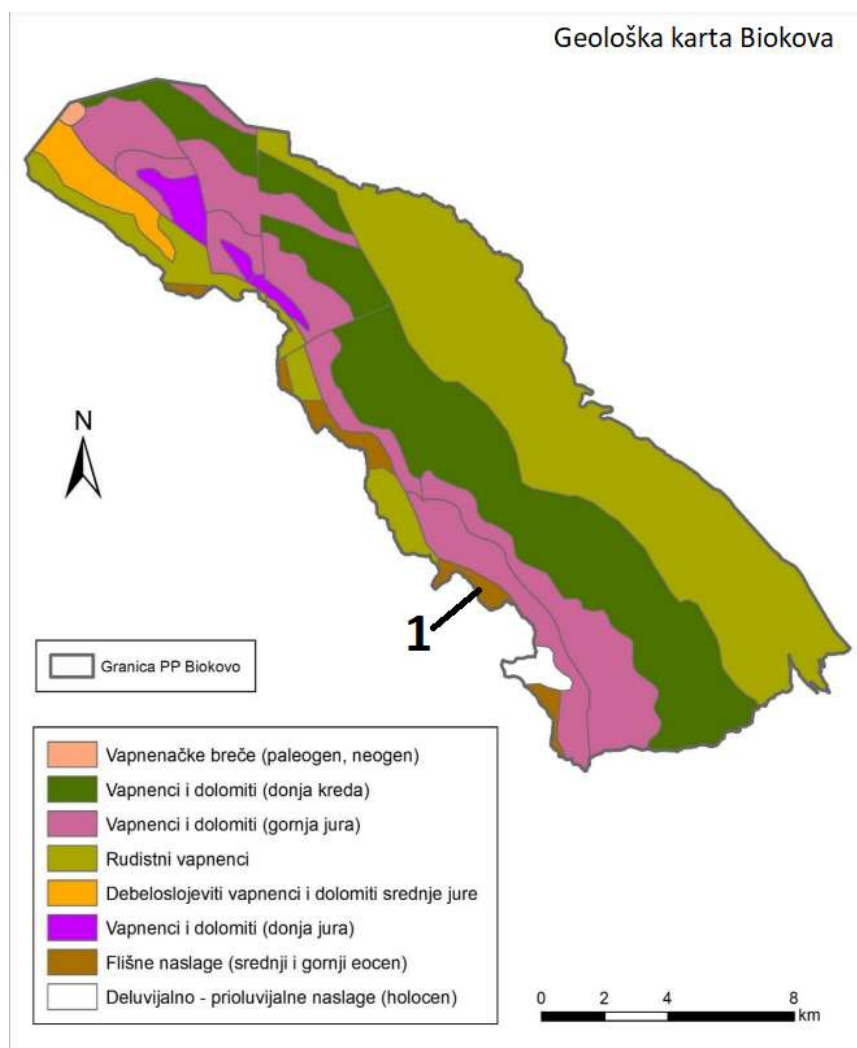
Potpuno pravilno riješeni zadatci prema uputi za rješavanje vrednuju se jednim, dvama ili trima bodovima. Netočno se riješeni zadatci, naknadno ispravljani odgovori, odgovori napisani u zagradama i bilo koje kombinacije točnoga i netočnoga odgovora ne vrednuju. Nakon isteka vremena za rješavanje zadataka ispit preuzima Županijsko povjerenstvo.

P
e
č
a
t

š
k
o
l
e

PRVA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE GEOLOŠKE KARTE I FOTOGRAFIJE UPISOM ODGOVORA NA CRTE.

3

1. Promotri priloženu geološku kartu.

Naziv je geološke ere u kojoj su nastale stijene označene brojem **1** _____.

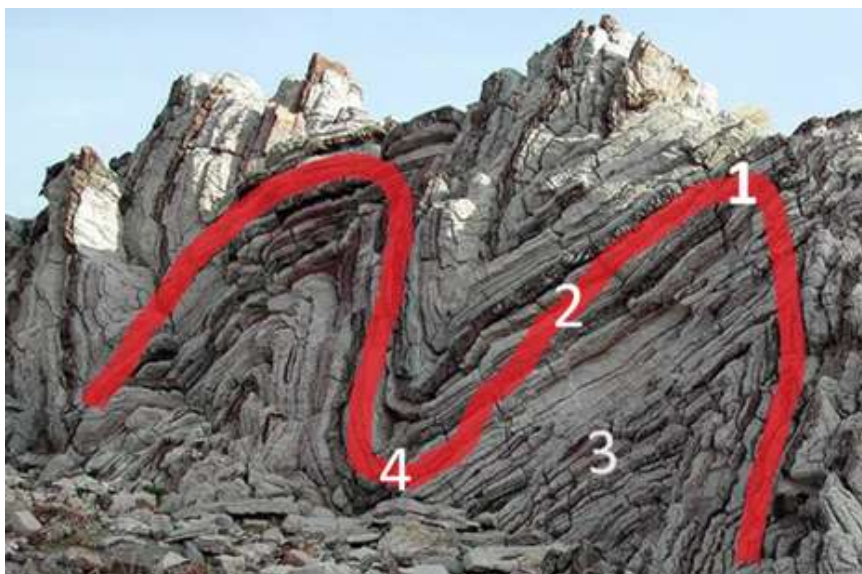
Naziv je geološkoga perioda u kojemu su nastale stijene označene brojem **1** _____. Najmlađe stijene prikazane na karti nastale su u geološkoj epohi koju nazivamo _____.

3

2. Sve stijene koje su prikazane na karti nastale su za vrijeme eona pod nazivom _____. Mjerilo na priloženoj karti pripada vrsti mjerila koje nazivamo _____. S obzirom na sadržaj priložena geografska karta pripada vrstama karata koje nazivamo _____.

1	
---	--

3. Promotri priloženu fotografiju.

Sekundarni strukturni element litosfere prikazan na fotografiji nazivamo

_____.

3	
---	--

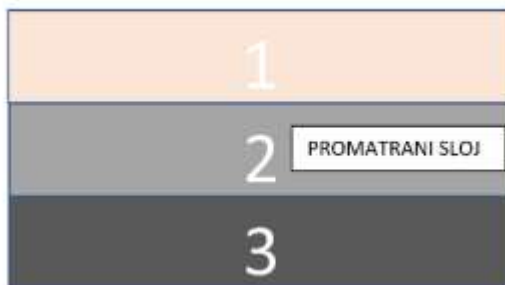
4. Središnji dio prikazanoga strukturnog elementa nazivamo jezgra koja je na fotografiji označena brojem _____. Tjeme bore označeno je na fotografiji brojem _____. Brojem 2 označeno je _____ bore (*upiši točan naziv dijela strukturnoga elementa*).

U SVAKOME OD SLJEDEĆIH OSAM ZADATAKA JEDAN JE TOČAN ODGOVOR. ZAOKRUŽI SLOVO ISPRED TOČNOGA ODGOVORA.

1	
---	--

5. Promotri priloženu skicu.

NORMALNI SLIJED SLOJEVA

Što predstavlja sloj označen brojem 1?

a) topografsku i stratigrafsku krovinu

b) topografsku i stratigrafsku podinu

c) topografsku podinu i stratigrafsku krovinu

d) topografsku krovinu i stratigrafsku podinu

1	
---	--

6. Promotri priloženu skicu iz prethodnoga zadatka.

Koji je najstariji među navedenim slojevima?

- a) topografska i stratigrafska krovina   b) topografska i stratigrafska podina
c) topografska podina i stratigrafska krovina   d) topografska krovina i stratigrafska podina

1	
---	--

7. Koji od navedenih elemenata čine najveći dio mase Zemljine jezgre?

- a) aluminij i silicij   b) silicij i nikal   c) željezo i aluminij   d) željezo i nikal

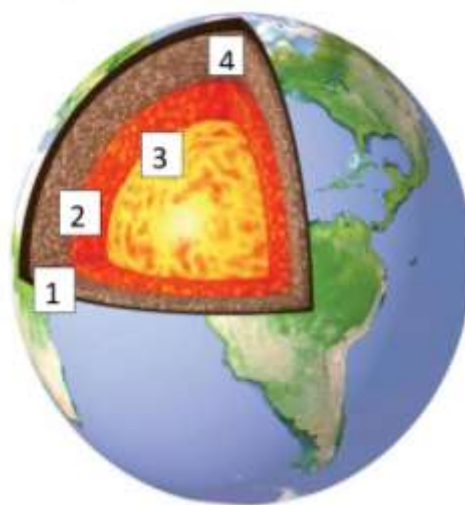
1	
---	--

8. S dijelom kojega se od navedenih slojeva može poistovjetiti astenosfera?

- a) donjega plašta   b) gornjega plašta   c) litosfere   d) vanjske jezgre

1	
---	--

9. Promotri priloženu skicu.

Kojim je brojem označen Mohorovičićev diskontinuitet?

- a) brojem 1   b) brojem 2   c) brojem 3   d) brojem 4

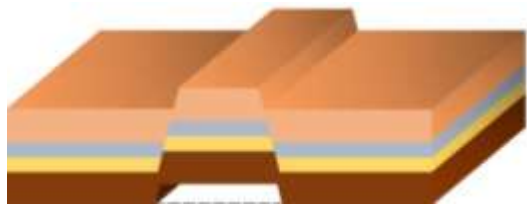
1	
---	--

10. Razmicanjem kojih je litosfernih ploča nastalo Crveno more?

- a) Afričke i Arapske   b) Arapske i Australo-indijske
c) Arapske i Euroazijske   d) Australo-indijske i Afričke

1	
---	--

11. Promotri priloženu skicu.

Koja je strukturna jedinica litosfere prikazana?

- a) antiklinorij   b) sinklinorij   c) tektonska graba   d) timor

1	
---	--

12. Promotri skicu iz prethodnoga zadatka.

Koja je od navedenih uzvisina nastala prikazanim sustavom rasjeda?

- a) Biokovo   b) Medvednica   c) Risnjak   d) Učka

U SLJEDEĆEMU ZADATKU POVEŽI POJMOVE UPISOM PRIPADAJUĆEGA SLOVA I BROJA NA SVAKU CRTU ISPRED POJMOVA U LIJEVOME STUPCU. JEDAN SE POJAM IZ SREDNJEGA I JEDAN POJAM IZ DESNOGA STUPCA NE MOGU POVEZATI.

3	
---	--

13. Poveži agens s vrstom reljefa i egzogenim procesom.

___ egzarazija	A) more	1) pustinjski
___ eolska korazija	B) led	2) padinski
___ jaruženje	C) vjetar	3) marinski
	D) bujični tok	4) glacijalni

U SLJEDEĆIH PET ZADATAKA POVEŽI PAROVE UPISOM SLOVA NA CRTU ISPRED PONUĐENIH ODGOVORA. TRI CRTE MORAJU OSTATI PRAZNE.

2	
---	--

14. Navedena imena geoloških epoha poveži s pripadajućim geološkim periodima.

	A) pleistocen	B) pliocen
___ jura	___ kreda	___ kvartar
	___ neogen	___ trijas

2	
---	--

15. Navedena imena orogeneza poveži s reljefnim cjelinama koje su nastale tim orogenezama.

A) alpinska (alpska) orogeneza	B) hercinska orogeneza
___ Kavkaz	___ Panonska nizina
___ Skandinavsko gorje	___ Ural
	___ Grampiansko gorje

2	
---	--

16. Poveži vrste potopljenih obala s pripadajućim toponimima.

A) ljevkastu estuarij

B) rijas

___ Limski zaljev

___ Neretva

___ Nil

___ Po

___ Temza

2	
---	--

17. Navedene elemente prirodne osnove poveži s pripadajućim geografskim disciplinama koje ih proučavaju.

A) reljef

B) tlo

___ klimatologija

___ geomorfologija

___ hidrogeografija

___ pedogeografija

___ biogeografija

2	
---	--

18. Poveži nazive satelitskih navigacijskih sustava s prostorom u kojemu su se razvili.

A) GALILEO

B) GLONASS

___ Australija

___ Europska unija

___ Kina

___ Rusija

___ SAD

**U SVAKOME OD SLJEDEĆIH PET ZADATAKA DVA SU TOČNA ODGOVORA.
ZAKRUŽI SLOVA ISPRED TOČNIH ODGOVORA**

2	
---	--

19. Koji su od navedenih oblika pozitivni reljefni oblici?

a) greda

b) hrbat

c) kotlina

d) ponikva

e) zavala

2	
---	--

20. Koji od navedenih slojeva grade litosferu?

a) barisfera

b) donji dio gornjega plašta

c) gornji dio gornjega plašta

d) kora

e) srednji plašt

2	
---	--

21. Koji se od navedenih parova litosfernih ploča razmiču?

a) Afrička i Euroazijska

b) Antarktička i Tihooceanska

c) Euroazijska i Indijska

d) Južnoamerička i Nazca

e) Južnoamerička i Afrička

2	
---	--

22. Koje se od navedenih vulkanskih pojava nalaze ispod površine Zemlje?

a) batolit

b) fumarola

c) lahar

d) lakolit

e) solfatara

2	
---	--

23. Koji su od navedenih reljefnih oblika nastali korozijom?

a) cirk

b) erg

c) grižina

d) gur

e) kamenica

U SLJEDEĆA TRI ZADATKA POVEŽI POJMOVE UPISOM SAMO JEDNOGA SLOVA NA CRTU ISPRED POJMA U LIJEVOME STUPCU. DVA SE POJMA IZ DESNOGA STUPCA NE MOGU POVEZATI.

3	
---	--

24. Poveži opise s reljefnim oblicima.

_____ dolina	A) uzvisina s jasno određenim smjerom pružanja
_____ kotlina	B) uzvisina velikih dimenzija bez određenoga smjera pružanja
_____ masiv	C) udubljenje ravničarskog dna, okruženo gorskim sustavima
	D) zavala u kršu
	E) izduženo udubljenje s vodenim tokom

3	
---	--

25. Poveži opise s egzogenim procesima.

_____ deflacija	A) odnošenje sitnih čestica pijeska i prašine utjecajem vjetra
_____ klizanje	B) prepoznaje se po stablima povijenih debla
_____ tečenje	C) struganje čestica pijeska o stjenovitu podlogu
	D) pojavljuje se kao posljedica prezasićenosti tla vlagom
	E) brzi proces koji je posljedica skliske glinaste podloge

3	
---	--

26. Poveži opise s pripadajućim planetima.

_____ Mars	A) najhladniji planet Sunčeva sustava
_____ Merkur	B) ima najveći promjer među planetima Sunčeva sustava
_____ Uran	C) najgušći je među planetima Sunčeva sustava
	D) po masi najmanji među planetima Sunčeva sustava
	E) ima najvišu planetarnu uzvisinu u Sunčevu sustavu